

Odroczone gratyfikacja i wytrwałość

Scenariusz warsztatów behawioralnych
Agnieszka Winnik-Pomichter
Tomasz Kołodziejczyk

Szkoła dla innowatora

Ilustracja: rawpixel.com / Freepik

CEO

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Wstęp

Przedstawiamy Wam scenariusze warsztatów dla uczniów klas VII. Warsztaty dotyczą kompetencji behawioralnych i powstały w ramach programu *Szkoła dla innowatora*.

Punktem wyjścia do warsztatów był zestaw kompetencji behawioralnych, które zostały opisane w raporcie *Szkoła dla innowatora. Kształtowanie kompetencji proinnowacyjnych* przez zespół profesora Jana Fazlagicia.

Na podstawie dziesięciu zaproponowanych w raporcie kompetencji behawioralnych opracowaliśmy osiem tematów warsztatów, które mogą być przeprowadzone z całymi klasami lub w mniejszych grupach:

1. odwaga i podejmowanie ryzyka;
2. wizualizacja problemu i rozwijanie wyobraźni poprzez przydatne metafory;
3. podejmowanie decyzji;
4. liderowanie;
5. opóźniona lub odroczone gratyfikacja i wytrwałość;
6. zarządzanie zmianą i improwizacja;
7. rozwijanie zainteresowań i orientacji na przyszłość;
8. współpraca.

Każdy warsztat został zaplanowany na 90 minut. Jeżeli nie macie organizacyjnych możliwości przeprowadzenia tak długich zajęć, proponujemy uważne przeczytanie scenariuszy i wybranie tych propozycji, które będą Waszym zdaniem najlepsze dla uczennic i uczniów, a jednocześnie najbliższe Wam.

Scenariusze mają być inspiracją dla prowadzących. Jeżeli chcecie, zmieniajcie je, łączcie, dzielcie, wykorzystujcie w taki sposób, by były jak najbardziej wartościowe dla uczniów i uczennic, z którymi pracujecie. Wierzymy, że podejmiecie najlepsze możliwe decyzje w danym momencie.

Warsztaty mogą być prowadzone przez wychowawców, ale także przez innych nauczycieli lub osoby spoza grona pedagogicznego. Widzimy natomiast dużą wartość w prowadzeniu, lub co najmniej uczestniczeniu, wychowawców klas w zajęciach, ponieważ może to pomóc zbudować lepsze relacje z uczniami.

Scenariusze te mogą być również wykorzystane do przeprowadzenia cyklu zajęć w jednej klasie w czasie roku szkolnego – będą wtedy służyć jako swoisty program kompetencyjno-wychowawczy dla klasy.

Uwaga redakcyjna: za każdym razem, kiedy piszemy *uczennice* albo *uczniowie*, *nauczyciele* albo *nauczycielki*, *prowadzące* albo *prowadzący* itp., mamy na myśli wszystkie płcie, które pojawiają się w tej społeczności, używamy natomiast jednej formy dla łatwości czytania.

Życzymy Wam radości i ciekawych doświadczeń podczas prowadzenia spotkań według tych scenariuszy!

Agnieszka Winnik-Pomichter
Tomasz Kołodziejczyk

Cel

Wskazanie wartości wytrwałości i opóźniania nagrody w życiu.

Kryteria sukcesu

Uczestnicy:

- mówią, na czym polega odraczenie nagrody;
- wskazują wartość wytrwałości;
- określają swoje zachowania, które mogą wzmocnić ich wytrwałość.

Materiały

- arkusz *Ludzie sukcesu*
- rzutnik i głośniki (lub tablica multimedialna) do wyświetlenia filmu

Przebieg zajęć

1. Ludzie, którzy odnieśli sukces

Dobierz uczniów w małe, 2–3-osobowe grupy. Każda z grup dostaje kartkę z opisem osoby (z arkusza *Ludzie sukcesu*):

- Jestem Robert Lewandowski. Strzelam regularnie ponad 40 bramek w sezonie.
- Jestem Olga Tokarczuk. W 2019 roku otrzymałam Literacką Nagrodę Nobla.
- Mam na imię Maciek, mam 14 lat. Zostałem mistrzem województwa małopolskiego w strzelaniu z łuku w mojej kategorii wiekowej.
- Jestem Blowek. Mój kanał na YouTube ma 4,5 miliona subskrypcji.
- Jestem Anita Włodarczyk. Jestem dwukrotną złotą medalistką olimpijską i rekordzistką świata w rzucie młotem.
- Jestem Filip Szcześniak. Mój pseudonim to Taco Hemingway. Razem z Quebonafide graliśmy koncerty w największych salach widowiskowych w Polsce.
- Jestem Klaudia Kulon. Jestem mistrzynią Polski kobiet w szachach. W wieku 12 lat zostałam mistrzynią świata junierek.
- Jestem Eliza Wydrych. Jako Fashionelka prowadzę jeden z najpopularniejszych blogów modowych w Polsce.
- Jestem Marcin Kowalczyk. W wieku 20 lat ustanowiłem rekord świata w układaniu kostki Rubika z zamkniętymi oczami.
- Mam na imię Maria. Jestem szczęśliwa i wychowałam piątkę szczęśliwych dzieci.

Grupy po kolei czytają opisy i mówią, co ich zdaniem zrobiły te osoby, jakie musiały pokonać trudności, jakie cechy charakteru musiały rozwinąć, żeby odnieść sukces.

Na tablicy albo flipcharcie wypiszcie te cechy charakteru lub umiejętności, które najczęściej powtarzały się w wypowiedziach uczniów.

2. Film – *Marshmallow test*

Wyświetl krótki film dotyczący eksperymentu *marshmallow*, np.: https://www.youtube.com/watch?v=X_9bRrYJI8Q.

Po obejrzeniu filmu przeprowadźcie dyskusję na forum klasy. Skorzystaj z pytań pomocniczych:

- *Jakie są Wasze odczucia i przemyślenia?*
- *Dlaczego dzieciom było trudno powstrzymać się przed zjedzeniem pianki?*
- *Jak Wy byście się zachowali, gdybyście byli w wieku bohaterów filmu i znaleźli się w takiej sytuacji?*
- *Jak nazwalibyście umiejętność, którą wykazały się te dzieci, które nie zjadły pianki?*
- *Jaki związek ma ta umiejętność z cechami charakteru, które wypisaliśmy na tablicy w poprzednim zadaniu?*

3. Drama – *Konferencja ekspertów*

Połącz uczniów w 5 zespołów. Każdy zespół ma przydzieloną rolę:

- eksperci (psycholodzy);
- grupa 30–40-latków, którzy myślą: *gdybym znowu był nastolatkiem...*;
- przedstawiciele szkolnego kółka matematycznego;
- grupa sportowych olimpijczyków;
- rodzice małych dzieci.

Daj grupom czas na przygotowanie wyróżniających je atrybutów (mogą to być też małe karteczki, pokolorowane przez każdy z zespołów na inny kolor).

Ty wcielisz się w rolę osoby prowadzącej konferencję ekspertów. Przygotuj swój atrybut, np. czapkę albo mikrofon (ewentualnie pokoloruj swoją karteczkę).

Następnie powiedz do wszystkich: *Uwaga, wchodzimy w rolę!* i zacznij prowadzenie konferencji ekspertów, udając rozpoczęcie programu telewizyjnego:

Witam serdecznie na konferencji ekspertów, bardzo dziękuję wszystkim za przybycie. Będziemy dzisiaj rozmawiali o tym, jak odraczanie nagrody wpływa na nasze życie.

Zacniemy od pytania: „Czy wytrwałość jest cechą, która przydaje się w życiu?” Co na to odpowiedzą przedstawiciele ekspertów? Co mówi o tym psychologia?

Spytaj o to samo przedstawiciele kolejnych grup, a następnie zadaj kolejne pytania:

- *Kiedy odraczanie nagrody ma sens?*
- *Jak uczyć dzieci wytrwałości?*

Na koniec podsumuj konferencję i podziękuj uczestnikom za udział. Powiedz, że już nie są ekspertami, z powrotem noszą własne imiona – uczestnicy zdejmują swoje atrybuty roli (albo karteczki).

W ramach podsumowania ćwiczenia uczniowie mówią, jak się czuli w jego trakcie i jakie mają wnioski po jego zakończeniu.

4. Rozmowy o własnej wytrwałości

Dobierz uczniów w trzyosobowe zespoły (mogą to być te same trójki, w których pracowali podczas pierwszego ćwiczenia).

Wariant I: Jak możesz być bardziej wytrwały

Każdy uczeń mówi o sobie samym – opowiada o takiej rzeczy na której mu zależy, którą chciałby osiągnąć, ale która wymaga wytrwałości. Zespół wspólnie zastanawia się nad tym, co można zrobić, żeby wzmocnić swoją wytrwałość w tej sprawie.

Wariant II: Kiedy Ty się nie poddałeś

Uczniowie rozmawiają o sobie nawzajem i szukają konstruktywnych przykładów wytrwałości – przypominają sobie sytuacje, w których ktoś się nie poddał, nie odpuścił, mimo różnych przeszkód zrobił coś do końca albo wytrwale próbował coś zrobić.

Po zakończeniu pracy w grupach kilka osób opowiada na forum o swoich wnioskach z rozmowy.

5. Podsumowanie

Na zakończenie poproś uczniów o dokończenie zdania w rundce:

Kończąc tę lekcję chciałbym/chciałabym sobie powiedzieć...

Ludzie sukcesu

Arkusze dla uczniów i uczennic

Jestem Olga Tokarczuk. W 2019 roku otrzymałam Literacką Nagrodę Nobla.
Jestem Robert Lewandowski. Strzelam regularnie ponad 40 bramek w sezonie.
Mam na imię Maria. Jestem szczęśliwa i wychowałam piątkę szczęśliwych dzieci.
Mam na imię Maciek, mam 14 lat. Zostałem mistrzem województwa małopolskiego w strzelaniu z łuku w mojej kategorii wiekowej.
Jestem Blowek. Mój kanał na YouTube ma 4,5 miliona subskrypcji.
Jestem Anita Włodarczyk. Jestem dwukrotną złotą medalistką olimpijską i rekordzistką świata w rzucie młotem.
Jestem Filip Szcześniak. Jako Taco Hemingway razem z Quebonafide graliśmy koncerty w największych salach widowiskowych w Polsce.
Jestem Klaudia Kulon. Jestem mistrzynią Polski kobiet w szachach. W wieku 12 lat zostałam mistrzynią świata juniorek.
Jestem Eliza Wydrych. Jako Fashionelka prowadzę jeden z najpopularniejszych blogów modowych w Polsce.
Jestem Marcin Kowalczyk. W wieku 20 lat ustanowiłem rekord świata w układaniu kostki Rubika z zamkniętymi oczami.

PROJEKT REALIZOWANY JEST PRZEZ:

PARTNERAMI PROJEKTU SĄ:

PROJEKT WSPIERAJĄ:

Projekt Szkoła dla innowatora współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020, Priorytet 2: Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I, Działanie 2.4: „Współpraca w ramach krajowego systemu innowacji” PO IR, Poddziałanie 2.4.1. inno_LAB-Centrum analiz i pilotaży nowych instrumentów.